

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po poštu prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Naše mnenje.

Z Notranjskega, 17. febr.

Nismo mislili, da se bodo politične razmere tako hitro zasukale, in da bomo tako naglo na jasnem. Tisti mož, katerega si je bil bivši knezoškof ljubljanski, sedanji kardinal Missia, izbral, da mu pomaga Slovenca spraviti vse pod kapo mejnarodnega klerikalizma, se je gotovo prenačil, ko je hotel naše liberalne poslance kar uničiti in napraviti začetek konca liberalizmu na Slovenskem. Narodnost je zmagala nad klerikalnim fanatizmom.

Dosedaj in do zadnjega časa so in na nobenem katoliških shodov se še ni govorilo o principih, kateri se sedaj izrečno priznajo. Trdilo se je vedno, da je liberalizem le neka importirana reč, katere so se poprijeli v zasebne namene nekaterniki in zlasti dr. Tavčar, kateri ima list „Slovenski Narod“ v rokah, da je on s svojimi privrženci le klika, katero je uničiti, in ves narod slovenski bo stal le zgolj na katoliški podlagi.

Naskok je bil silen. Z enim udarcem hotelo se je uničiti vse liberalne poslance in svetu dokazati, da so bile trditve, da je liberalizem na Slovenskem le klika brez zaslonbe, resnične, glava da je odsekana, in da truplo se bo še nekoliko zvižalo in potem tudi otrpnilo za zmerom.

In kaj se je zgodilo? Poudarjamo še enkrat: Narodnost je zmagala, klerikalno stališče je premagano. Okolo Šusteršiča stoje poslanci, baje slovenskega rodu, ki v razsodnih krogih našega naroda nimajo nobene veljave, in katere je v poslansko zbornico poslala zgolj tolpa po župnikih in kaplanih nagnanih nevednežev. Da se to revščino manj vidi, obdala se je z ograjo od vseh strani privileženih poblehnih statistov in to je Šusteršičev klub. In nasprotno, kaj je obstopilo naše liberalne poslance? Cvet jugoslovanske razsodnosti. Z imeni in zaslugami na dan, dr. Šusteršič, razstavite svoje ljudi, saj imate list za to.

Menimo pa nasprotno, da preteklosti in zaslug mož hrvatsko slovenskega kluba ni treba šele opisovati. Šusteršičev naskok

se je razbil ob jugoslovanski steni, prav kot smrtno ranjen gad je še pihal dr. Šusteršič proti dru. Tavčarju, češ, da mu je ta prvi na rep stopil, ali elasti ta svetega duha polni mož ne bo doživel, elasti, da bi bil njegov pik škodil dru. Tavčarju ali ljubljanskemu mestu.

Kdor dvomi, da je resnica, kar smo v teh vrsticah površno skicirali, kdor dvomi, da je zmaj mejnarodnega klerikalizma premagan, ta naj si preskrbi „Slovenca“ z dne 12. t. m. Tam bo čital, da liberalizem tudi na Slovenskem ni klika, da se v tem smislu nasprotujoče si ideje nahajajo v vseh državah in mej vsemi narodi, ter da je to historična reč.

Ej, gospodje klerikalci, torej nismo mi samo klika, in dr. Tavčar, katerega pri vašem konfiteorju še posebno omenjate, ima torej po vašem svetovno in zgodovinsko stališče?

Da, mi sami vemo, da imamo svetovno stališče in zgodovinsko podlago za svoje prepričanje, in imamo tudi zavest, da jedna glavnih bitk v državnem zboru, na katerega gleda ves svet, je za nas dobljena.

Veseli nas to, ker zamoremo reči ipsi fecimus, in na vsa usta zaupijemo: „Živio „Slovenski Narod“, živio dr. Tavčar!“

Rekel nam bo ta ali oni, da smo preveč glasni, da je konec zmage še daleč. Da, priznamo to, toda privedite nam malo veselja in vzbujajoč vsklik, saj smo dosti prestali, predno smo prvokrat tako na glas zaukali.

Vemo tudi, da nas čaka še silnega dela, in da ima hidra mednarodnega klerikalizma dosti glav, toda sekati so jeli te glave tudi drugod po svetu, tarejo jih po Francoskem, in celo na Španskem so jim jeli kuriti.

Naprej, zastava Slave! Z večjim pogumom smo poprijeli za orožje, odkar smo prvo glavnih bitk priborili in doživeli že celo kapitulacijo. Nismo klika, imamo zaveznike v vseh državah, in naša reč ima historično podlago. To smo mi že zdavno vedeli, in to priznanje od strani naših nasprotnikov smatramo mi zgolj za kapitulacijo.

V Ljubljani, 19. februarja. K položaju.

Na vseh krajih se pojavljajo vedno hujši dvomi, ali bo mogel parlament plodno delati. Glasila levice zatrjujejo, da bodo Mladočehi začeli nedvomno iznova obstrukcijo, katero sedaj delajo že tajno ter jih ostale frakcije tudi podpirajo. „Grazier Tagblattu“ poročajo, da se v krogih desnice govori, da se parlamentarne razmere bližajo krizi, ki se pojavi že koncem tedna. Poljaki in Čehi že od nekdaj niso bili prijazni ministrstvu Körberja. Tudi pogovori na balu grofa Goluchowskega kažejo, da je kriza v zraku. Izvestni krogi že govorijo o ministru Bärnreitherja. Ako se vprašanje glede nenemških vlog do sobote ne reši, odstopi Körberjev kabinet.

Srbija in naša država.

Razkralj Milan spi sedaj že večno spanje v samostanski grobnici krušedolski, izven svojega bivšega kraljestva. Morda prepelejo kdaj pozneje njegovo truplo v Beligrad, sedaj pa naša vlada ni hotela vstreti želji srbske vlade in srbskega kralja, kar je baje provzročilo največjo napetost med Srbijo in našo državo. Ogrski listi poročajo romantične novice, da je nastal vpricho kralja in kraljice med srbskimi ministri tako hud prepir radi kraljeve udeležbe pri pokopu Milana, da so se stopili, da je Aleksander odeslavljal Jovanovičev kabinet ter povelil sestavo novega ministrstva radikalcev Tavšanoviču. Vse te vesti so neverjetne in nepotrjene. Res pa je, da je razmerje Srbije do naše države slabše, in da je zlasti med narodom antipatija do „nemške“ Avstrije največja. Vzlic vsemu pa je hrvatski ban grof Khuen-Hedervary presenetil ves svet z nagrobnim govorom v Krušedolu. Ban je proslavljal Milana kot velikega duha, vzornega vladarja ogromnih zaslug in kot vdanega prijatelja našega cesarja. Gotovo je ta govor presenetljiv, a vendarle razumljiv, saj je bil Milan najvernejši sluga ponemčevalnih tendenc avstrijskih vlad in prijatelj Goluchowskega.

Vojna v Južni Afriki.

Ako bi človek mogel verjeti poročilom angleških listov, potem bi se moral za De-

weta resno bati. Kapstadtski dopisnik list „Daily Mail“ je 17. t. m. brzojavil: Iz neuradnega vira sem izvedel, da je Dewet obkrožen. Vsak čas se pričakuje poročila najvišje važnosti. Z raznih strani kolonije se brzojavlja, da se skušajo oddelki Burov po vsej sili pridružiti Dewetu, a Angleži jim to onemogočajo. Reuterjev biro pa je sporočil iz De Aarja: Dewet in Steijn sta včeraj (16. ali 15. t. m.) dopoldne z 2—3 tisoč možmi in dvema (?) topoma prekoračila železnico severno Hontkraala. Granate Angležev so razgnale Bure, ki svojih topov niso mogli rabiti. Neki oklopni vlak je streljal nanje z mornarskimi topovi. Angležem se je posrečilo vzeti Burom vse vozove z živili in okoli 100 tisoč patron. Drug vir poroča tudi, da so jim vzeli top in 100 konj. Buri so imeli baje 65 mrtvih. Deweta preganja sedaj tudi brigada Bruce Hamiltona. Dewetove čete so razdeljene na več samostojnih oddelkov, ki operirajo neodvisno drug od drugega. General Knox in polkovnik Plumer sta vedno angažirana z Buri. Vsekakor ima Dewet celo jato sovražnikov za petami. Da pa bi bil zašel v toliko stisko, kakor poročajo Angleži, ni verjetno, in je bržčas vse skupaj le vladni manevar, ki je radi parlamentarnega zasedanja prav sedaj zelo potreben. O položaju Bothe ni nobenih poročil. Samo iz Kapstadta se javlja, da pojde k njemu soproga, prigovarjat ga, naj se uda.

Dopisi.

Z Dunaja 16. februarja. Kako živo se zanimiva slovensko dijaštvo na Dunaju za razmere v naši še tako malo prosvitljeni domovini, in kako ceni moze, ki prodirajo z vihrajočo zastavo narodnosti in napredka v to tmino, kaže nam najbolje dejstvo, da je „Slovenija“, središče slovenskega dijaštva z mladeniškim navdušenjem izvolila dr. Tavčarja za svojega častnega člana in mu s tem izkazala največjo čast, kar jih more podeliti. Dne 12. t. m. pa je priredilo taisto društvo svojemu slavljenču in dalje vsem narodno naprednim drž. poslancem častni večer, na katerem so se

LISTEK.

Moj „Prešeren in slovanstvo“ pred — kritiko.

(Dalje.)

Zdaj, ko veliki nemški narod visoko vznáša svojo narodnost in se „Volksthum“ razlega malodane že po naših vaseh, stavimo mi malički narodnost z dnevnega reda ter hočemo biti velikodušno internacionalni, zgolj — umetniki. Ali, gospode, ne veste, kaj polni hrvaško gledališče? Šubić Zrinjski in Petar Zrinjski budita navdušenje in v nemata kri, ne pa ledena analiza blazirane ali propale pesimistične evropske duše. Zgolj — človek ne bo rešil slovenstva in vsa umetnost ne, če se ne bo naslanjala na celo slovanstvo.

Socialnih problemov v Prešernu ni; g. dr. Žmavc je v Prešernovem Albumu razložil svoje lepe misli in jih po goli asociaciji idej spojil s Prešernom na podlagi besed, ki Prešernu niso pomenile nobenega problema; tako so s posilno koncentracijo nekdanji jezuiti razlagali realije; vzeli so iz latinskega klasika ime zvezde in temu priklopili nauk o astronomiji. —

Humaniteta je bila za Prešerna, in je dandanes v Slovencih anahronizem in mora ostati, dokler ne bo ravnopravnosti.

Če g. dr. Vidic meni ne verjame, da je bil Prešeren za svojo dobo anahronizem, pa naj čita prof. Levca spis o stoletnici Koseskega ali Valjavčev životopis in sprevidel bo, da faktično Prešeren ni imel nobenega vpliva na mlajši rod, da je bil za razvoj slovenstva malodane brez pomena. S tem pa, g. dr. Vidic, ni rečeno, da bi ne bil odličan pesnik.

Kaj naj človek dandanes piše o Prešernu širšim krogom? mislim, da je Mo-horjevo društvo letos storilo, kar je moglo; ali naj bi pisalo o njegovi idealni ljubezni? priprostemu človeku bi to budilo ali smeh ali pa pospeševalo — vsakdanjo ljubezen; ali naj bi pisalo, koliko je imel trpeti od nasprotnikov? to bi segalo že v današnjo — demagoško politiko. Kdor je deloval le kot lirik ljubezni, o njem se ne da mnogo reči. Nekaj pesmi razširiti, to bi bilo najbolje.

IV. Zaničljivo nikakor nisem hotel reči, da bi Prešeren imel pomen le za slovensko leposlovje, res pa mislim, da bi vse Prešernove pesnijo našemu narodu malo pomagale, če bi vsi Slovenci od leta 1848. do današnjega dne bili le skeptični

umetniki in pasivni liriki in bi nikdo ne budil moštva, ne delal in zahteval drzno pravic ... Razvoj našega slovstva najlepše kaže, da umetnost sama ob sebi pri nas doslej ni bila mogoča, da nam je najboljša moči prevzela politika — to je nujnost, ki izvira iz naših razmer. Nemci so o Prešernovem jubileju imenovali njegove pesnijo „bescheidene lyrische Ergüsse unseres Hausdichters“ — to odločno zavračamo, lirska moč Prešernova je bila najmanj enaka Goethejevi, ali kaže nam to, koliko se bodo ozirali na njegove pesnijo, ko bodo delali most do Adrije, če nas najdejo same v sebi izgubljene lirike ... moško moč dejanja nam je treba vzgojiti ... Divna „Luna sije“ v narodnem oziru nima večjega pomena od navadne „Ljubca moja, kaj si st'nila ...“, narod bodo reševali moške, ki pojo „U boj, u boj ...“

V. Pribiti pa je treba nastopne besede Vidičeve, značilne za vso ono našo mladino, ki ne mara „domovinskih fras“, češ, Prešeren je začel pesmi nemške slagati, „da ga razume Julija, ki ni čitala njegovih pesnij“; ta vzor Prešernov bo ugajal vsem tistim, ki ljubici na ljubo govoré in plešejo in pesnijo v tujščini, to so Črtomiri, ki pozabijo v objemih Tusneld viharjev, besnečih po domovini, ter osebnim

čuvstvom prodajo veliko načelo ... To domoljubje naj Vidic naglaša povsod, in glasov domovinskih kmalu ne bo več slišati pri nas ... O nemški korespondenciji Prešernovi piše poljski prof. Leciejewski (Fr. Preszern, poeta slowienski, Ateneum, Varšava 1900): „Priča to i o nizkem obzorju jezika, kateremu je nedostajalo izrazov za razne oosenke človeških čustev, i o malomarnosti ter nezmožnosti piscev, ne imajočih dovolj sile za boj s privajenostjo“.

VI. Spomenik pomeni ali vzor poznejšim rodovom ali je znak hvalečnosti za trud ali je izraz narodnega ponosa. Tretji pomen bo imel Prešernov spomenik. Za trud ne dobi Prešeren spomenika; trud mi pomeni tu požrtvovalno delovanje; žrtvuje se tisti, ki z namenom drugemu več stori nego je dolžan; glavni motiv Prešernu-liriku pa je bilo lastno osebno ljubezensko čustvo, ki je sililo na dan; ko je to prenehalo, je bilo tudi konec njegovemu pesnikovanju; noben dober lirik se ne žrtvuje človeštvu; za dar božji pa nikdo ne zasluži plačila. Za trudoljubno delovanje je zaslužil spomenik Slomšek.

(Konec prih.)

V Ljubljani, 19. februarja.

— **Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko** priredi s sodelovanjem I društva hišnih posestnikov v nedeljo, dne 24. t. m. v dvorani „Mestnega doma“ javen shod, na katerem se bo razpravljalo in sklepalo o državnem brezobrestnem posojilu. Včeraj je uradni list zagrozil z eksakucijo vsem tistim, ki do 1. januarja t. l. zapadlih obrokov ne plačajo. Vlada se torej čisto nič ne zmeni za to, če more kdo plačati zapadle obroke, ali če jih ne more. Vlada tirja zapadle obroke, pa če bi šla vsa Ljubljana na boben. Pa še več. Vlada zahteva od vseh od l. 1900 zapadlih, a še ne plačanih obrokov tega brezobrestnega posojila petodstotne obresti. To je naravnost nečloveško, zlasti če se pomisli, da država sploh nikjer ne dobi 5% obresti za svoj denar, ako bi ga naložila, da hoče torej iz nesreče ljubljanskega mesta še profit kovati. Vladno postopanje je nečuveno. Zato pa naj se vsi interesovani krogi udeležijo nedeljskega shoda polnoštevilno.

— **Kupčija lurske vode.** „Slovenec“ se je zadnjič hudo raztogotil, ker smo vikarja Smolnikarja kupčiji z lursko vodo posvetili nekaj ponižnih vrstic. S svojo notico smo hoteli Smolnikarja le opozoriti, da hodi po napačnih potih, a mesto da bi se nam bil primerno zahvalil, nas je dal v „Slovenca“ še ozmerjati. Vsled tega mu moramo danes povedati to, kar smo zadnjič iz gole dobrohotnosti zamolčali, da je njegovo kupčevanje z lursko vodo protizakonito in celo kaznjivo, in da pride lahko pred sodišče, ako svoje kupčije ne ustavi. Ako je lekarnarjem prepovedano, prodajati lurske kapljice, in marijacejske kapljice, tudi njemu ne more biti dovoljeno prodajati lursko vodo. Zlasti pa ni niti njemu niti ljubljanskim uršulinkam, ki mu delajo pri tej kupčiji konkurenco, prodajati lursko vodo kot zdravilo, kar se notorično godi. Lurska voda se prodaja kot zdravilo zoper bolezni na očeh. Da ta voda še nikogar ni ozdravila, o tem pač ni treba govoriti, lahko pa postane nje raba zdravju in celo življenju nevarna. Vsaka voda začne gniti, če dlje časa stoji, tudi lurska voda, in če si ljudje s tako guilo vodo oči mažejo, je to gotovo jako nevarno. Ako se kaznuje vsako revno žensko, če da sosedu kako „žavbo“, o katere dobrih učinkih je prav tako prepričana, kakor se Smolnikar dela prepričanega glede učinkov njegove lurske vode, potem je tembolj dolžnost vseh poklicanih faktorjev, da naredijo konec kupčiji s „čudodelno“ lursko vodo in ustavijo zakonito mazaštvo E. Smolnikarja in ljubljanskih Uršulink.

— **Kregar na Dunaju.** Klerikalni pasari in agitator Kregar se je sam imenoval pooblaščenec kranjskih obrtnikov in romar na Dunaj, kjer se je v nedeljo začel „neodvisni obrtni shod“. O tem shodu ne bomo poročali, pač pa bomo omenili, da se je Kregarju na njem jako slabo godilo. Mož je hotel po vsi sili igrati na shodu večjo ulogo, a kar je kvasil, je udeležnike tako razdržilo, da so Kregarja skoro ven vrgli. Grozili so mu s pestmi in s palicami in upili: „Ven z njim“, „Ven ga vrzite“. Nevolja obrtnikov je bila tolika, da je predsednik shoda vzel Kregarju besedo in mu pokazal, kje so vrata. Kregarjeva blamaža je sicer smešna, ali za kranjske obrtnike je vendar prav neugodna, saj morajo dobiti na shodu zbrani obrtniki iz vseh dežel jako čudne pojme o kranjskih svojih tovariših, o katerih seveda menijo, da so poslali Kregarja kot svojega zastopnika na Dunaj.

— **Uljudno vprašanje.** Iz prijateljskih krogov se nam piše: V včerajšnjem listu ste delali krivico pokojne gospe Jalenovi, ki je bila nekdanja lastnica sedaj Gariboldijeve hiše na Dunajski cesti. Bila je vdova v Ljubljani občespoštovanega trgovca ter je tudi sama pri življenju uživala splošno spoštovanje. Bila je sicer zelo bigotna in je zategadelj velik del svojega premoženja v dobrodelne namene izročila duhovščini. V svojem testamentu ne omenja ničesar o tem, da se hiša ne sme popravljati, in resnica je, da se je kmalu po njeni smrti stara hiša popolnoma podrla in na njeno mesto sedela sedanja nova. Okostnjaki so se res

došli gg. poslanci prepirali, da stoji ogromna večina akademiške mladine v njihovem taboru. Točno ob napovedani uri je že napolnilo dijaštvo obširno dvorano v „resurzi“ in je radostnim srcem pričakovalo svojega slavljenca. Burno, navdušeno in viharo ploskanje je pozdravilo vstopivšega in njegove gg. kolege, in ga je spremljalo, dokler ni zasedel svojega častnega mesta. Odzvali so se društvenemu vabilu slavljenec in gg. drž. poslanca dr. Ferjančič in O. Gabršček. Drž. poslanec g. Plantan pa se je pismeno opravičil. Po navdušenem slavnostnem govoru se je dr. Tavčar zahvalil društvu za podeljeno mu častno članstvo, povdarjajoč, da ve ceniti to priznanje od strani „Slovenije“. Burno odobravanje je spremljalo njegove besede, in ko nas je bodril in navduševal za narodno in napredno idejo, za svoja načela, dali smo si duška v viharni ovaciji. Čez 120 slov. dijakov nas je bilo zbranih in vsak je z mladeniško ognjevitostjo pritrjeval njegovim besedam. Ni ga bilo med nami izdajice, ki bi koval naklepe v razrušitev te trdnjave. Bila je to res sijajna manifestacija zmagovitih idej. Da bil v tem trenutku navzoč dopisnik „Slovenca“, bi ga bila gotovo sramežljivost rudečica obšla in bi morda še celo poslal „popravek“ v omenjeni list. Navdušenim napitnicam „Slovenijanov“ gg. dr. Ferjančiču in Gabrščeku sta se gospoda primerno odzvala ter posebno povdarjala, da ju veseli videti mladino tako narodno. Krasnima govoroma je sledilo navdušeno odobravanje, in zdelo se je, da ploskanju ne bode konca. Večer so posetili tudi odposlanci hrv. akad. društva „Zvonimir“ in nekateri odlični slov. rodoljubi. Vse to krasno harmonijo pa je preveval duh slov. pesmij, ki jih je izboren oktet precizno prednašal. Žal, da je prišel brzojavni pozdrav župana g. Hribarja prepozno in ne ob priliki, ko je slovensko dijaštvo pod praporom „Slovenije“ tako impozantno demonstriralo proti brezdomovinskemu in nazadnjaškemu klerikalizmu. Z g. Hribarjem pa kličemo: „Slovenija“ ostani vedno zvesta narodnej in naprednej zastavi!

— **X.** —
Iz Škofje-Loke, 18. febr. Vkljub vsestranskemu prizadevanju fanatičnega kaplana Petriča obnesla se je dne 17. t. m. otročja maskarada izvanredno sijajno. Čisti prebitek je bil spočetka namenjen tukajšnji ubogi mladini; pa tudi ta blagi namen ni oblašil kaplanovega trdovratnega srca! Kakor hitro so bila razposlana vabila na navedeno maskarado, letalo je imenovano kaplanče od Poncija do Pilata, da bi preprečilo to nedolžno otročjo zabavo, in doseglo je po nekod svoj namen.

Ko se je razglasilo, kaj namerava kaplan Petrič, vprašala je neka tukajšnja vgladna obitelj predstojnico nunskega samostana, če bi smeli njeni hčerki učenki k otročji maskaradi. Dobila je povoljen odgovor. Zakaj tudi ne, saj take zabave napravljajo tudi v samostanu. A čujte!... za nekoliko časa dobi dotična obitelj pismo, v katerem predstojnica preklicuje svojo dano besedo. Kmalu potem je bilo vsem učenkam nunskega samostana strogo prepovedana udeležba pri otročji maskaradi. Nunki katehet je grozil svojim učenkam s slabim redom iz veronauka, če bi se drznila katera udeležiti se veselice. S tem je bil storjen precejšnji del dane si naloge in to brez vseh zaprek. Torej le naprej! „Še učencem deške šole prepovem, pa je stvar pokončana“, mislilo si je mlado kaplanče, a se grozno motilo. Gospodje učitelj se mu niso hoteli tako slepo pokoriti kot nune. Radi tega prišel je g. šolski nadzornik sam v Škofjo-Loko, da je osebno prepovedal dečkom vžiti nekoliko veselja.

Tako je kaplan Petrič snedel nekoliko zabavnih uric šolski mladini, a ne tako nedolžnim otročičem, ki še niso pod šolsko oblastjo. Ravno kaplančetovo prizadevanje, uničiti maskarado, navdušilo je mnogo starišev tako, da so pripeljali obilno število dostojno maskiranih otročičev k veselici. Starišem so se kar veselja žarili obrazi, ko so videli svoje ljubljenske tako vesele. Tu se je pelo in plesalo pod vodstvom g. lekarnarja po zvokih glasovirja, na katerega sta neumorno igrali gg. Kocelli in svetnikova, da je bilo veselje. Mej odraslimi so se pa čule pikre besede na onega, ki je hotel preprečiti vse to. Veselje doseglo je svoj vrhunec, ko je občečislana gospa notarjeva, pod katere nadzorstvom

se je vršila vsa ta nedolžna zabava, otročice dva po dva peljala k bogato obloženi mizi.

„To je ljubezniva gospa; tako se trudi, kot bi bili vsi otroci njeni“, se je čulo mej odraslimi udeleženci.

Ker bi gospa notarjeva ne bila sama kos tolikemu številu otrok, pomagale so jej prav pridno gospa kontrolorjeva, gospi Ana Kocelli in druge.

Najtoplejša zahvala bodi tu izrečena gori navedenim in vsem drugim gospem in gospodom, ki so pripomogli mladini do tako nedolžne zabave, ki bo ostala vsem dolgo v prijetnem spominu; onemu pa, ki je hotel to preprečiti, kličemo: fej!

Čisti donesek poslal se bo ljudski kuhinji v Kranj.

Tako se ima tukajšnja mladina za hvaliti kaplanu Petriču za dvojno izgubo, kar ne bo ostalo brez posledic.

Le tako naprej in kmalo se bo začelo tudi pri nas svitati! **Naprednjak.**

Iz Žužemberka, 17. februarja. „V norišnico bom šel“, tako govorijo ljudje, da pravi g. kaplan Jereb potožujoč jim, kako delajo liberalci z njim. Pravijo ljudje na dalje, da bo kaplan kar culico zvezal ter odhitel iz Žužemberka, ker zaradi liberalcev ne mara več tu ostati. Mi mu le želimo, da se kaj hitro spravi od tu, ker, ako bo še take in enake bedarije uganjal za naprej, mu bomo še marsikako pikantno povedali. Naj se le gre g. Jereb malo „luftat“ ker tako sam pravi, da je tukaj zanj prehud „luft“. Mi Vam svetujemo zraven še vsaki dan jeden poliv opoldne in zvečer na vaše razburjene živce, morda bodeta „luft“ in poliv kaj pomagalo, drugače pa le v norišnico ako to ne pomaga. Hentajte to je vse kaj drugega „resnica oči kolje“, to je isti hudi ali prehud „luft“ za vas, g. Jereb. Torej nujno odrinite!

Iz Lipljenja, 18. februarja. V „Slovenca“ z dne 9 t. m. piše dopisnik iz Škofjana pri Turjaku, da je po hudi volilni borbi zmagala pri obč. volitvah katoliška stranka z osmimi odborniki, liberalna pa je propala s štirimi odborniki ter dostavlja: Prejšnji gospod župan, liberalac Fr. Pečnik je podlegel, upamo za vedno.

Resnici na ljubo naj bode povedano, da se je gospod Franc Pečnik, posestnik in trgovec v Lipljenju, kateri je bil 28 let župan in 6 let občinski odbornik, županstvu sam odpovedal, in sicer že vdrugo sredi svoje dobe. Niti občinski svetovalec ni hotel ostati. Občinski volitev niti bilo ni, volili so le vsi stari odborniki novega župana. Ali se more torej bivšemu županu očitati, da je podlegel? Res je, da sta se gospod župnik in organist Zalokar, na vse mogočne načine trudila, seveda tudi z lažmi, da je bil županom izvoljen proti volji večine občanov, njihov mož, a dobil je le 7 glasov s svojim glasom vred, pa ne 8, kakor trdi „Slovenec“ dopisnik. Nasprotnik je dobil 5 glasov. Vsakemu poštenemu človeku se gabi ko sliši, da se hoče bivšega župana Pečnika, kateri ima za občino nebroj zaslug, na tak grd način blatiti, in da to dela organist, ki prav za prav od miloščine živi. Radovedni smo, ali bode od sedaj naprej nehal beračiti. Ne bilo bi lepo, ko bi se zasluge naštevale človeku, ki še živi, vendar da se ne bo očitalo, da dopis ni utemeljen, hočemo le nekaj navesti. Gospod Pečnik je pridobil s pomočjo bivšega gospoda učitelja Ivana Cerarja in še nekega gospoda od velike dobrotnice gospe Hočvarjeve za šolo 2000 gl. in za zvonik 1000 gl. Gospod župnik teh prošenj še podpisati ni hotel. Zvonik bi se bil že podrl, ko bi ne bil skrbel gospod Pečnik, da se je popravil. Tako si je gosp. Pečnik kot župan prvo lep spomin zagotovil. Njegova nasprotnika, župnik Kosec in organist Zalokar ne bosta pa nič drugega spomina pustila kot vse razdrapano poslopje.

O novem gospodu županu nečemo govoriti. Povedano naj bode le toliko, da ga je ravno ta župnik, ki ga je sedaj za župana priporočal, pred 2 letoma silno slabo alikal.

Iz Boštanj, 17. februarja. „Brummi Domoljub“ je videl v svoji zadnji številki, da je hudič cel voz ljulike prekucnil v našem Boštanju, dočim je je drugje le sejal in da utegne iz naše, preje tako pošlane krščanske župnije, nastati pravo luciferjevo kraljestvo.

Mi kmetovalci smo tako poučeni, da

tam, kjer se seme seje pravilno, nadejati se je tudi bogatih sadov, če pa se prekucne na jeden kup — tam ne bode žetve. — „Domoljub“ naj toraj skrbi za iste župnije, kjer se je ljulika sejala. Nevarnost je pa pretela naši župniji le — jedenkrat, to je bilo meseca decembra l. l., ko je prišel dr. Žilindra ponoči s svojo gardo, Rižnar, Barkejo, radeški kaplanček et comp., ljuliko sejati, opazili smo pa to o pravem času. Desinficirali smo pa po odhodu omenjenih laži misijonarjev dotično vas, in vso župnijo tako radikalno, da se je v bodoče nadejati pri nas samega čistega in najboljšega sadu v prospeh milega naroda slovenskega!

Kar se tiče golaša itd. je pripomniti, da se je na dan državnoborske volitve res neke tu jedel, in sicer pri človeku — vrednemu sodrge — ki je golaš plačala!

„Domoljub“ ima skrb, kaj bo z našim denarjem. Mi jih imamo tudi, in da so naše skrbi opravičene, evo vam dokaza. Ob zadnjih državnoborskih volitvah, klatili so se klerikalni, plačani agitatorji, katerih osebno nismo nič poznali, po naših hribih in so z izgovorom, da kupujejo vino, dobili vstop v hiše in priliko agitirati. Naši vinogradniki bi bili seveda radi vino prodali in običajno je, da se vinskemu kupcu da piti. To so vam žrle te klerikalne žolne! Vina niso kupovali v resnici, tudi ni nihče kupčije sklenil, žrli pa, kakor da nimajo dna. Dotičnike se pozivlje, če imajo kaj vesti, da našim vinogradnikom poplačajo vso škodo! To na izzivanje zabavljivega pobožnega „Domoljuba“. Odgovorili bomo na vse vsakikrat!

Ljudska štetev v Ljubljani.

Kakor smo na kratko že poročali, ima Ljubljana po zadnji ljudski štetvi 33955 civilnih prebivalcev in 2592 aktivnih vojakov, torej skupaj 36547 prebivalcev. Civilno prebivalstvo razdeli se na posamezne okraje takele: šolski okraj 4352 (2206 moških in 2146 žensk); št. Jakobski okraj 5773 (2504 moških in 3269 žensk); dvorni okraj 10498 (4581 moških in 5917 žensk); kolodvorski okraj 8618 (3921 moških in 4697 žensk); predkraji 1639 (760 moških in 879 žensk); Vodmat 3075 (1449 moških in 1626 žensk). Vseh moških z vojaštvom vred je torej 18013, ženskih pa 18534.

Domovinsko pravico imelo je dne 31. dec. 1900, leta 8901 oseb (4085 moških in 4817 žensk) v Ljubljani; 20236 oseb (9538 moških in 10698 žensk) v deželi kranjski; 6463 oseb (3844 moških in 2619 žensk) v drugih avstrijskih kronovinah; 614 oseb (351 moških in 263 žensk) v deželah ogrske krone; 6 moških v Bosni in Hercegovini; 327 oseb (190 moških in 137 žensk) pa v ostalem inozemstvu. Seveda se bodo te okoliščnosti tekom letošnjega leta znatno premenile, ker utegne v zmislu novega domovinskega zakona mnogo takih oseb, ki že čez deset let bivajo v našem mestu, pridobiti domovinsko pravico v Ljubljani.

Zanimivo je razmerje ljubljanskega prebivalstva z ozirom na narodnost, oziroma na občevalni jezik. Od 35600 prebivalcev ljubljanskih, ki imajo domovinsko pravico v Avstriji, je 29737 Slovencev, 5418 Nemcev, 208 Čehov in Slovakov, 150 Italijanov, 63 Hrvatov in Srbov, 20 Poljakov, 2 Malorusa, 1 Rumunec in 1 Madžar. Po veri pa je: 36159 rimo katolikov, 236 protestantov, 95 židov, 34 pravoslavni, 12 grških unijatov, 8 oseb brez veroizpovedanja, 1 anglikanec, 1 starokatolik in 1 armenski unijat.

Brati in pisati zna 28575 oseb (14767 moških in 13808 žensk), samo brati zna 1316 oseb (225 moških in 1091 žensk), 6656 oseb (3021 moških in 3635 žensk) pa ne zna ne brati ne pisati.

Število vseh hiš v Ljubljani znaša 1596; 79 poslopij je takih, v katerih se ne stanuje. Stanujočih strank pa je 6904. Prvi okraj ima 173 hiš in 742 strank; drugi okraj 245 hiš in 1316 strank; tretji okraj 502 hiši in 2200 strank; četrti okraj 348 hiš in 1748 strank; predkraji 211 hiš in 356 strank; Vodmat pa 117 hiš in 542 strank.

Štele so se tudi domače koristne živali in je bilo 31. decembra v Ljubljani 969 konjev in kobil, 970 goved (726 krav), 2 osla, 24 koz, 8 ovc, 549 svinj, 207 bučelnih panjev, 4919 kokoši, 55 gosi, 106 rac in 710 komadov druge perutnine.

dobili, ali meni se, da je bilo tam nekda pokopališče okrog nekdanje ondote cerkve. — Ker nočemo nikomur krivice delati, smo tudi to poročilo drage volje sprejeli. Sicer pa glavna stvar v naši včerajšnji notici ni bilo to, nego vprašanje, kaj je z večno lučjo pred spominkom na Dunajski cesti.

— **Nesreča klerikalnega agitatorja.** V Podsteni pri Ribnici bivajoči gostilničar Sadnik je strasten klerikalen agitator, in ravno tako strasten sovražnik užitninskih postav. Najraje bi pokončil vse liberalce in užitninske postave. Ni se torej čuditi, če je šel z največjim navdušenjem v boj za Vencajza. Videl je v njem ne samo moža, ki popelje ljudstvo nazaj h Kristusu kralju, ampak tudi neizprosne nasprotnika užitninskih postav, v kateri lastnosti se je Vencajz izkazal kot predsednik tibotapskega vinogradiškega društva. Toda ribniški Sadnik se je udal veliki zmoti, domišljal si je, da so že z izvolitvijo Ivana P. Vencajza državnim poslancom razveljavljene užitninske postave. Tako trdno je bil o tem prepričan, da vse opominjanje ni nič zaleglo. Ni se udal — in konec je bil, da mu je užitninski zakup dal zarubiti vse vino in je prepeljati v varen kraj, kjer je zdaj dobro zaprto. Sadnika je to tako presenetilo, da je izgubil vso vero v Ivana patra Vencajza.

— **Žalostne razmere.** Piše se nam: Prišedši slučajno dne 17. t. m. v Marijo Reko v Št. Pavlu pri Preboldu šel sem v cerkev. Tu sem se jako divil nad „Postno postavo za leto 1901“. Ta je tiskana na pol popirja večje oblike ter je od začetka do konca popolnoma slovenska, ker takšna še mora sedaj radi ljudstva biti. Konec pa je čuden, grozno čuden. Glasi se namreč: „Vom F. B. Lavanter Ordinarie in Marburg.“ In da bi bilo še bolj v oči, dal je škof natisniti nemški pripisek s prav velikimi črkami, vsaj dvakrat večji kot slovenski naslov. — Heil, sin trdega slovenskega kmeta! — „Vzgledi vlečejo.“ Zato urađuje v popolnoma slovenski Savinjski dolini več župnijskih uradov s sosednjimi župnijskimi uradi nemško. Meni sta znana župnijska urada v Grizah in v Št. Jurju ob Taboru, kjer gospoduje vč. g. Fr. Zdolšek, knezoškofjski svetovalec, načelnik okrajnega odbora itd. Ta dva urada rabita uradne zavitke, ki so popolnoma nemški.

— **Slovensko gledališče.** V petek bo tretja predstava velike opere „Lohengrin“. Pripravlja pa se Verdijeve opera „Ples v maskah“. Drama se bavi sedaj z vprizoritvijo Jurčič-Govekarjevega „Desetega brata“. Vrše se že izkušnje, katere vodi g. režiser Anton Verovšek z največjim interesom in navdušenjem.

— **Sokolova maskarada.** Danes smo pogledali še zadnjikrat v popolnoma okrašeno dvorano in smelo rečemo brez pretiravanja, da so neumorno in res požrtovovalno delujoči naši aranžerji in dekoraterji prekosili sami sebe. Jedina zadnja stena dvorane bi zadoščala po svoji mojstersko sestavljeni slikovitosti, da si jo ogleda vsakdo, ker kaj tako originalnega doslej še ni bilo na nobeni maskaradi. Še v zadnjem trenutku se je tudi priglasilo nekaj prav zanimivih skupin. Ustopnice se bodo dobivale zvečer od 7. ure naprej pri blagajnici v „Narodnem domu“. Začetek: Kadar prvi pride, pogojno pa tako, da 7. ura bila bo. Konec: Nepogojno se zaključi, kadar vgasnejo nam luči, vendar to se le zgodi, ko nikogar tam več ni. — Pride se lahko v promenadni obleki, toda globo (1 K) plača vsak, naj ima surko ali frak; gardedame, častnik, uradnik (v službeni obleki) ne pride z globo nič v dotik. Ljubše bode pa odboru, če bode vsak kot maska „nori“; kdor pa kisle se drži, rajši naj doma zaspi. Vse veselo, staro, mlado pridrdraj na maskarado! Te besede šaljivega vabila naj bodo danes zvečer geslo vseh čestilcev Kurentovih v zadnjih urah njegovega kratkega letošnjega kraljevanja!

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** zaključila je s plesnim venčkom dne 17. t. m. vrsto svojih letošnjih predpustnih veselje. Že prejšnji venčki odlikovali so se po posebni elegantnosti, vendar pa je zaključni venček nakrtil vse. Krasen venec dražestnih dam v dragocenih toaletah in mogočen zbor vnetih plesalcev, elegantna oprava velike dvorane: v resnici lep pogled za gledalce, kaj pa še le za navdušeno plesočo mladino. Potem pa ta animiranost, to bohotno življenje in vivenje,

pred vsem pa fini in točni arrangement! Četvorke plesalo je pod znano spretnim vodstvom gg. Paternostra, Jaka in Valentinčiča 36 parov, istotako tudi kotiljon, ki se je po dolgem premoru zopet vpeljal v „Narodni čitalnici“ in ki je pod sigurnim nadzorstvom delavnega društvenega tajnika g. Paternostra uspel na občno zadovoljnost. Posebno je omeniti zadnjo točko kotiljona, ko so volili gospodje in so v to svrhu pripeljali v dvorano s šopki in raznimi cvetkami bogato obložen voz, na kar se je začelo vsipa anje krasnih cvetic na plesoče dame, pač kot plačilo za njihovo ljubeznivost in vstrajnost. Z zaupanjem pa lahko zremo v bodočo plesno sezijo, z zaupanjem zato, ker morajo procvitati čitalnične veselice, dokler bo združevala „Narodna čitalnica“ ljubljanska v sebi toliko dražestnih plesalk in navdušenih plesalcev, osobito pa tako lepo število zani-majočih se aranžerjev. P. S.

— **Kongres slovanskih častnikarjev** bo, kakor smo že naznanili, letos v slavnem Dubrovniku v Dalmaciji. Udeležniki se odpeljejo z Reke dne 5. aprila ob pol 11. uri dopoldne s parobrodom „Ogrsko-hrvatskega parobrodnege društva“. Prihod v Dubrovnik dne 6. aprila ob pol 9. uri dopoldne. Odhod iz Dubrovnika dne 10. aprila ob 8. uri zvečer, prihod na Reko dne 11. aprila ob pol 5. uri popoldne. Udeležba je dovoljena ne samo aktivnim častnikarjem, nego tudi drugim osebam, ki delujejo politično ali literarno, tem pa le kot gostom.

— **Deželni odbor istrski in tržaško namestništvo.** V zadnjem zasedanju deželnega zbora je prišlo na dan, kako skušajo Lahi s poitalijancem v pačenjem krajevnih imen istrskih premošiti javnost glede laškega značaja te kronovine. Izumili so celo vrsto „historičnih“ imen in začeli uvažati njih rabo tudi uradoma, tako da je nastala velika zmešnjava, ki je tudi državno upravo motila. Namestništvo je valed tega raznim občinam prepovedalo rabiti nova, izmišljena krajevna imenovanja, kar je dalo laški stranki povod, da je v zadnjem zasedanju istrskega deželnega zbora vlado radi tega prijala. Vlada je na to odgovorila, da ne more dopuščati svojevoljnega uvažanja tudi zgodovinsko neutemeljenih imenovanj, ter da mora zahtevati, naj se rabijo tista krajevna imena, ki so zaznamovana v krajevnem repertoriju iz leta 1890. Deželni odbor istrski pa se ni udal, na kar mu je namestništvo direktno naročilo, da se mora v dopisih na državnopravne organe in na županstva posluževati dosedanjih imenovanj in ne izmišljenih imen. Tudi deželni odbor se ni udal. Dne 7. t. m. je sklenil odgovoriti vladi, da so od njega uvedena nova krajevna imena prava zgodovinska imenovanja, in da se vladni naredbi ne ukloni. Nastal je torej konflikt, a že sedaj se lahko prorokuje, da bo vlada tudi to pot kapitulirala pred Lahi, kakor še vselej.

— **Županom v Škofji Loki** je izvoljen gospod Lovro Sušnik. Novi župan ni v milosti „Slovenca“, to kaže „prijazni“ pozdrav, s katerim ga je ta list sinoči počastil.

— **Srčna kap.** Danes zjutraj so našli v hotelu „pri Lleydu“ ondu stanujočega zobozdravnika dra. Romana Jakobia mrtvega. Poklicali so zdravnika, ki je konstatiral, da je umrl dr. Jakob za srčno kapjo. Pokojni je bil rojen 30. junija 1857 v Kentju, okraj Biela v Galiciji. Vžadnjem času se je bil naselil v Radečah, kjer je imel tudi majhno posestvo. Sedaj je bil posestvo prodal in je stanoval v Ljubljani. Zobozdravniške prakse ni več izvrševal.

— **Umrl je na Rebroci na Koroškem** komendator in župnik g. Matej Šervicelj. Pokojnik je bil resnično naroden duhovnik, kakoršnih je na Koroškem čedalje manj. Naj v miru počiva!

— **Ljudsko štetje na Kranjskem** izkazuje, da je bilo dne 31. decembra l. l. 87284 hiš in 505.664 prebivalcev. Prebivalstvo se je od l. 1890 pomnožilo samo za 6706 duš. To je uprav malenkostno. Morda je ni kronovine, kjer bi se bilo prebivalstvo tako malo pomnožilo. Vzrok temu je lahko najti. Obupne gospodarske razmere so krive, da beži ljudstvo uprav trumoma v Ameriko. Glede posamičnih sodnih okrajev izkazuje ljudsko štetje za ljubljansko okolico 44654 prebivalcev, za vrhniški okraj 15128, za kočevski 19396, za velikaški 9550 in za ribniški 13204 prebivalcev.

— **Italijanski kurs.** V italijanščini počuje za zelo nizek honorar in po najpraktičnejši metodi, gospode zase in dame zase, gosp. Fran Pirman na Dunajski cesti št. 9, II. nadstropje pri gosp. Fr. Železniku. Oglasila se sprejemajo do 1. marca t. l.

— **Dva prešičja repa, prekaljena, dva kosa svežega mesa, več fižola, krompirja in kruha, 5 starih rut, star ženski predpasnik, dve jopi, staro železničarsko bluzo, star telovnik, zelen klobuk, 3 pare starih čevljev, dva noža-pipca in 19 cigaret** so dobili v vreči, katero je nosil seboj že menda desetkrat zaradi tatvine kaznovani in iz mesta izgnani tat Josip Oltra iz Podgore v kamniškem okraju. Policija je Oltra, ki pravi, da je vse to kupil, zaprla in izročila sodišču.

— **Kokoš ukradel je neznan tat** Mariji Mahničevi v Hradeckega vasi št. 26. Na sumu je neki postopač, ki se klati po vasi.

— **Štrajk v „Nar. divadlu“ v Pragi.** Orkester češkega narodnega gledališča štrajka in zahteva, da vodja in kapelnik opere, komponist Kovařovic, odstopi. Tudi profesorji konservatoristi, ki sodelujejo pri orkestru, so solidarni z godbeniki. Sedaj pa grozi še moški zbor, da začne štrajkati, ako ne odstopi Kovařovic. Shod gledaliških členov je sklenil poslati deželnemu odboru prošnjo, naj Kovařovica odstavi. Občinstvo baje simpatizira z godbeniki. Socialni demokratje pa vodijo vso zadevo.

— **Rešilnice za pokvarjene otroke** so prava blaginja za otroke, stariše, pa tudi za deželo. Rešilnice za mlade grešnike nadomestujejo mnogokrat kaznilnice za stare razbojnike. V Avstriji se še vse premalo brigajo za tak zavod. Po izveštvju c. kr. deželnega šolskega sveta za Šlezijo se je nahajalo l. 1998/99 v tej deželi 126 pravno propalih otrok v šolski dobi. Izmed teh je bilo mogoče le 17, t. j. 13% (!) sprejeti v rešilnico v Olbersdorfu. In ostalih 109? Koliko denarja bodo nekda marljivi kmetje morali plačevati zanje, ko se bodo klatili po kaznilnicah? Pokvarjen otrok pri pokvarjenih stariših ali v pokvarjenem društvu postaja šiba vse občine, dobrih in hudobnih občanov.

— **Politični atentat v Stari Srbiji.** Iz Skoplja poročajo: Med ruskim konzulatom in hišo valija je bil srbski župnik Ivanović iz Skoplja na cesti zaboden v srčno stran. Napadel ga je neki član makedonskega odbora. V zadnjem času je bilo v vilajetu Kosovo ubitih 21 Srbov in ranjenih 50. Napadalcu so Bolgari. Med makedonskimi Srbi vlada velik strah.

— **Velikansko vročino** imajo sedaj v Kairu. Zagrebški kanonik Blaž Švinderman je sporočil, da vlada na jugu, v Jeruzalemu in v Kairu, kjer se je mudil, tako strašna vročina, da ni prestajati, ter da se mora vrniti domov.

— **Časniki.** Po nedavno objavljeni statistiki časopisja izhaja v Ameriki 26 630, v Nemčiji 7796, v Franciji 7115, v Britaniji 4400, v Avstriji 2501, v Italiji 2178, na Ogrskem 1003, v Španiji 850, na Nizozemskem 760, v Japanu 716, v Švici 690, v Angleški Indiji 650, v Belgiji 468, na Ruskem 450, v Norvegiji 390, v Švediji 350, v Braziliji 330, na Danskem 300, na Rumunskem 129, na Srbskem 78, na Grškem 53, na Turškem 45, v Nizozemski Indiji 30 časnikov. Skupaj izhaja po vsem svetu 51.942 časnikov.

Književnost.

— **Popotnik.** Pedagogiški in znanstveni list, ima v št. 2 tole vsebino: Pedagoška sugestija. Jože Svetlin: Vzroki izprijenosti naše mladine in sredstva proti tej izprijenosti s posebnim ozirom na deželne razmere. Matija Heric: Kako se naj oblikoslovna pravila o izračunanju površin v Močnikovi računici za ljudske in meščanske šole stvarno preobrazijo, da jih bodo učenci na tej stopinji pojmi. O Fiedler: Učiteljsko stališče napram strokovni vedi. Iv. Šega: Pedagogiški utrinki. Književno poročilo. Rangled. Listek 60 — Pedagoški paberki 62 — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 19. februarja. Predsednik poslanske zbornice grof Vetter je glede sprejemanja nenemških interpelacij končno storil svoj sklep. Odločil se je,

da bode nenemške interpelacije sprejemal in jih vtaknil med priloge, čitale in protokolarale pa se bodo samo v nemškem jeziku. Dvomi se vsestransko, da bi slovanski poslanci hoteli odobriti tako nasilstvo. Vetter sam dvomi o tem in je že izjavil, da odstopi, ako bi vsled te njegove odredbe v parlamentu nastala obstrukcija.

Dunaj 19. februarja. Ministrski predsednik Körber je bil včeraj zopet v dolgi avdijenci pri cesarju. Danes je konferiral z voditelji poljskega kluba, pa se z njimi ni mogel porazumeti. Prezident Vetter je za jutri dopoldne sklical načelnike vseh parlamentarnih klubov na razgovor. Vsi slovanski poslanci so pozvani, da pridejo zanesljivo k jutrišnji seji.

Bolcan 19. februarja. Pri nadomestni volitvi za mandat barona Dipaulija je bil izvoljen konservativec Trafoier.

Budimpešta 19. februarja. Ravno kar je došlo iz Belega grada poročilo, da je kraljica Draga povila sina.

Sofija 19. februarja. Tu je obudil veliko senzacijo članek „Peterb. Vjedomosti“, ki se končuje z besedami „Dogodbe na Balkanu, zlasti v Bolgarski, zadobivajo tako kritičen značaj, da obujajo pozornost vseh vevlasti“.

Madrid 19. februarja. Ministrski predsednik izroči v petek kraljici-regentinji demisijo celega ministrstva.

Narodno gospodarstvo.

Nov dalmatinski železniški projekt.

Spisal dalmatinski drž. poslanec, dvorni svetnik Vitez Vuković.

(Dalje.)

Plovba od Sv. Andreja v Puntaloni (Kvarner) bi znašala 20 kilometrov, v kar bi se porabljal trajektni parnik, v čegar notranjost bi potiskali železniške vlake. Ob hitrosti ladije 15 vozlov na uro bi vožnja po morju, všteti odplovljenje in doplovljenje ladije, trebala približno 1 uro.

Železnica bi lahko tekla po vsem otoku Pagu, kakih 60 kilometrov dolžine, in bi od južne skrajne točke — prevozivši tamošnji morski kanal „Stretto di Ljubac“ na železnem mostu — dosegala kopno Dalmacije. Od rta Artina bi se potem železnica na zapadnem obrežju polotoka izvela do Zadra (katera črta bi merila kakih 20 kilometrov).

Nova železniška črta bi bila torej 208 kilometrov dolga, od katerih bi odpadalo:

na istrsko kopnino	28 kil.
„ otok Čres	75 „
„ „ Pag	60 „
„ obe morski ožini	25 „
in na kop. Dalmacije	20 „

Po mnenju izkušenih strokovnjakov bi ta črta ne zahtevala ni posebnih tehniških težav, ni izredno visokih stroškov za izvedenje.

Ta načrt otočne železnice je torej s tehniškega stališča označiti kakor povsem izvedljiv.

S to črto pa bi vendar nikakor še ne dobili najkrajše zveze med središčem monarhije (Dunajem) in Dalmacijo.

Železniška črta, o kateri govorimo, bi namreč znašala do Zadra 824 kilometrov in bi bilo torej potrebno (da dosežemo središče Dalmacije), ali da se izvede železnico ob obrežju do Spljeta, ali pa bi morali to poslednje mesto doseči preko Knina po zgradbi črte Zader-Ocestova. V prvem slučaju bi morali zgraditi 70 kilometrov dolgo železnico, v drugem pa 100 kilometrov dolgo črto.

Temu nasprotno pa bi se oddaljenost Spljeta od obeh središč monarhije — Dunaja in Budimpešte — kazala veliko ugodnejše, ako bi vzeli za podlago projekt Spljet-Knin-Karlovac, in sicer:

Dunaj-Dunajsko Novo mesto-Kaniža-Gijekenyes-Karlovac-Spljet: 823 kilometrov; Dunaj-Dunajsko Novo mesto-Zidanmost-Zagreb-Karlovac-Spljet 896 kilometrov. Budimpešta-Karlovac-Spljet 814 kilometrov.

Poslednja črta bi seveda morala imeti prednost pred onima dvema prvima, ker bi bilo njeno obratovanje veliko lažje vzdrževati, nego ono otočne železnice, in bi bila ista v resnici krajša. Temu nasproti pa bi imela železnica čez otoke to prednost, da bi bila neodvisna od morebitnih tarifarskih odredb od strani Ogrske. (Dalje prih.)

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sanja, 23. septembra 1898.
Blag. gospod M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedli.

Dr. J. Felnegovič,
obč. zdravnik.

Jako praktično na potovanju. (2638-3)

Ne pogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.

Spricavalo Dunaj, 3. julija 1897.

Kalodont

neobhodno potrebna
zobna krema.

Dobro sredstvo za snajenje zob ne sme imeti debeloznatih tvarin, ki škripljejo med zobmi in razpraskajo email, kakor je to običajno pri mnogih zobnih praških. Za racionalno varovanje zob se je že več let uvedeni Kalodont najbolje izkazal, ker vzdržuje zobe, ne da bi jih kaj poškodoval čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 13. februarja: Marija Zagorc, nataka-rica, 25 let, jetika.

Dne 14. februarja: Fran Šeme, dninar, 70 let, ostarelost.

Dne 15. februarja: Ivan Nemec, sladčičar, 57 let, kap. — Anton Mesesnev, dninar, 39 let, jetika. — Valentin Pogačnik, dninar, 67 let, kap.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 308-2 m. Srednji zračni tlak 738-0 mm.

Februar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Močina v 24 urah
18	9. zvečer	736.2	-7.7	sl. jvzhod	oblačno	0.3 mm
19	7. zjutraj	737.4	-9.0	sl. jzhod	oblačno	
	2. popol.	735.7	-5.7	sl. jvzhod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura -9.4°, nor-male: -0.1°.

Dunajska borza

dne 19. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.40
Skupni državni dolg v srebru	98.25
Avstrijska zlata renta	118.10
Avstrijska krona renta 4%	98.15
Ogrska zlata renta 4%	118.10
Ogrska krona renta 4%	98.25
Avstro-ogrski bančni delnice	167.7
Kreditne delnice	668.50
London vista	240.65
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.42 1/2
20 mark	23.49
20 frankov	19.10
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti mojega preljubega sina

Josipa

ter za lepe vence in častno spremstvo pri pogrebu izrekam najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 17. svečana 1901.

(382) Aniela Glowacka.

Varuj svoje ženo!

Za vsako rodbino najvrednejšo knjigo v otroških nadzvalah s čez tisoč ahalvalnimi pismi pošilja diskretno za 90 vin. v avstr. znamkah (odprto 20 vin.)

gospa A. Kaupa,
Berlin S. W. 230 Lin-denstrasse 66.

(300-5)

Krepak deček

poštenih starišev se sprejme kot učence v špecerijako trgovino. — Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“.

(372-1)

Svarilo!

Podpisane naznanjam, da g. Ivan Richter ni več kot sollicitator v moji službi, ter da isti ni opravičen sprejemati denarja za me ali moje stranke.

V Ljubljani, 13. svečana 1901.

(389)

Dr. Fr. Stor

odvetnik v Ljubljani.

Polenovka

na kapucinski način namočena, dobi se vsak postni dan pri tvrdki (360-2)

Kham & Murnik.

Firm. 37.

Posam. II. 15/3.

Razglas.

Objavlja se, da se je izvršil v tudosnem trgovskem registru za posamezne tvrdke vsled opustitve trgovine z lesom izbris tvrdke

„Jak. Jelovčan“.

C. kr. deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani (378) odd. III., dne 14. svečana 1901.

Priden

mliinar

ki je dobro izveden v višjem mlinarstvu in snajenju pšena, dobi trajno službo kot ponočni pomočnik v mojem valjičnem mlinu.

Reflektujoči naj svoje dosežanje službovanje, spričevala ali njih prepise in svoje zahteve pošljejo naravnost meni.

Valjični mlin W. Jochmann

v Ajdovščini.

(385-1)

Cas. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Ker je gospod Anton Kos, posestnik v Novem mestu, umrl, proda se po njegovih dedičih v Trški gori pri Novem mestu v dobrem stanu nahajajoč se

vinograd

s hišico in vso upravo vred.

Natančnejši pogoji izvedo se pri gosp. L. Ropas-u, tajniku mestne hranilnice v Novem mestu.

(333-3)

(12-40)

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solnce žarek sneg topil
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekupi,
In vriskam, da od skal odmeva:

„Pozdravljen, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar najbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klauerja „Triglav“!

Vabilo

rednemu občnemu zboru
Posojilnice v Trebnjem

kateri bo

v nedeljo, dne 3. marca t. l.

ob 4. uri popoldne

v združni pisarni

s sledečim vspeedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Privoljenje remuneracije načelstvu.
4. Izvolitev računskih pregledovalcev.
5. Slučajnosti.

Trebnje, dne 16. februarja 1901.

(381)

Načelstvo.

Jutri, pepelnično sredo
pojedina slanikov
in (383)

velika izber svežih

morskih rib in ostrig

v trgovini z delikatesami in
zajutrkovalni sobi

J. C. Praunseiss

Glavni trg. Ljubljana Glavni trg.

Naznanilo.

Gospodje delničarji

„Ljubljanske kreditne banke“

„Laibacher Creditbank“

vabijo se k

(387)

prvi redni glavni skupščini

katera bo

v sredo dne 6. marca t. l. ob 3. uri popoldne

v gornjih bančnih prostorih

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2

in pri kateri se bo razpravljalo o naslednjih predmetih:

- 1.) Poročilo upravnega sveta o uspehu delovanja tekom prvih štirih mesecev;
- 2.) Poročilo nadzorovalnega sveta;
- 3.) Predlog upravnega sveta o premembi nekaterih določil pravil.

Pripomnja: Za legitimacije prinese naj gospodje delničarji s seboj potrjila o uplačanem delniškem kapitalu, proti katerim bodo po obnem zboru izvirne delnice dobivali.

V Ljubljani, dne 14. februarja 1901.

Upravni svet.

Išče se
meblovana mesečna soba

s hrano vred. — Ponudbe pod „Z. R.“
upravnistvu „Slov. Naroda“.

(386-1)

Učenec

z dobrimi spričevali se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom.

(380-1)

Luka Brus v Spodnji Idriji.

Polenovka

(Stockfish)

po pristno kapucinskem načinu namočena

(388-1)

dobiva se po najnižji ceni pri

F. Mencingerju

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 44.

Pojedina slanikov.

V Ljubljani priredi

jutri, dne 20. februarja 1901

kakor vsako leto, gospod

Josip Lorber

v svoji gostilni (Hafner-jeva pivarna)

pojedino slanikov.

Godbo oskrbi 27. pešpolk, kralj Belgijcev.

(384)

Čudovita novost!

325 komadov za 1 gl. 95 kr.

Krasna pozlačena ura z elegantno verižico, točno idoca, z dve letno garancijo, jako dobro pozlačena. Velikolepa Laterna magica s 25 krasnimi podobami. 1 jako fina kravata igla s simili briljantom, 1 krasen kolijé iz orient-biserov, patentni zaklep, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjati mošnjček, jako elegantni nastavek za smotke, 1 garnitura fl. double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov, 1 fl. žepni nožec, 1 fl. toaletno zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje v hiši. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštnemu povzetju za 1 gl. 95 kr. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakovo,
poštno predalo 12.

(337-3) Ako ne ugaja, se denar vrne.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatnin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka gl. 3.75

Prava srebrna remontoarka 5.80

Prava srebrna verižica 1.20

Nikelnasti budilec 1.95

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima

zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in

tisoč priznanih pisem. (2611-19)

Ilustrovani katalog zastoj in poštne preste.

! Za gostilničarje, trgovce ali kapitaliste!

Lepo posestvo

obstoječe iz velike novejši hiše in obsežnega sadnega vrta, je na prodaj. Hiša stoji v živahnem trgu na Kranjskem, v lepi legi tik kolodvora, ter ima renomirano restavracijo s sobami za tuje; zaradi velikega prometa bi bila posebno priprava za trgovino z deželnimi pridelki. — Najemnina vseh vedno oddanih prostorov obrestuje po odbitku davkov in popravi čisto glavnicu 70.000 K, naračunši gostilniškega dobička.

Posestvo se proda zaradi zasebnih razmer dosti pod izkaskljivo rentabiliteto. Kupec bi moral plačati na račun 14—16.000 K, ostala kupnina lahko ostane zavarovana.

Pojasnila daje dr. D. Trece, odvetnik v Gorici.

(350-4)